

СВЯТНЕНКО В.Ю., канд. екон. наук, доц. КНУ ім. Т. Шевченка

ФАКТОРИ ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ПРОЦЕСІ ЇХ РОЗРОБКИ, ПРИЙНЯТТЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ

Прийняття своєчасних і обґрунтованих управлінських рішень є ваговою складовою успіху й перспективи розвитку підприємства в умовах невизначеності, проте не завжди гарантією ефективності результату їх реалізації.

На сьогодні підходи до прийняття управлінських рішень ускладню-ються у зв'язку із динамічністю зовнішнього середовища та збільшенням кількості факторів, які визначають діяльність організації [1, с. 57].

Відповідальність менеджерів всіх рівнів управління за прийняті та реалізовані ними рішення посилюється з огляду на зовнішні й внутрішні фактори ризику функціонування і розвитку підприємства, особливо на ті, що пов'язані зі зростанням технологічної конкуренції, яка ґрунтується на властивостях інтелектуального ресурсу та передбачає створення нових систем менеджменту, розвиток інформаційних, інноваційних, організаційних технологій, використання штучного інтелекту тощо.

Менеджери сучасних українських підприємств найчастіше нехтують як самою послідовністю процесу прийняття управлінських рішень, так і врахуванням у своїй діяльності факторів ризику, які супроводжують процес управління на кожному з його етапів, а це, в свою чергу, не може не відобразитися на кінцевих результатах їх діяльності [2, с. 143].

Тому в даному дослідженні інтерес являють фактори, що впливають на оптимізацію управлінського рішення на кожному із взаємопов'язаних етапів процесу його розробки, прийняття й реалізації. Даний процес передбачає виявлення нової чи визнання існуючої проблеми, аналіз попередніх помилок і недоліків в роботі, отримання та використання необхідної й достатньої інформації,

розробку альтернативних варіантів, їх оцінку, оптимізацію ризиків і можливостей, вибір та реалізацію оптимального управлінського рішення.

Аналіз різних підходів до виявлення факторів оптимізації управлінського рішення дозволив сформулювати їх перелік, а саме:

1) на етапі його розробки – це такі: стан керуючої і керованої систем (психологічний клімат, авторитет керівництва, професійно-кваліфікаційний склад кадрів тощо); якість стратегічного, тактичного та поточного планування діяльності; послідовність прийняття рішення; підходи до генерації альтернатив та принципи їх оцінювання [1]; форми та методи здійснення управлінської діяльності; обсяг і цінність інформації (наявної та отриманої); методи аналізу проблемної ситуації; методи та методики розробки варіантів управлінського рішення; суб'єктивність оцінки варіанта вибору рішення [3]; розвиток власної методики аналізу, проблеми та збору інформації; колегіальне та колективне вироблення альтернатив для стратегічних рішень; розвиток та підвищення вмінь та навичок менеджерів [4];

2) на етапі його прийняття – це: узгодженість рішення зі стратегією й тактикою, врахування інтересів груп економічного впливу підприємства (власників, менеджерів, працівників, споживачів, державних органів влади, постачальників тощо) при прийнятті рішення [1]; чіткість формулювання мети та досяжність результатів; застосування наукових підходів і принципів, методів моделювання, методів теорії автоматизованого управління, методів мотивації якісного рішення, сучасних засобів комп'ютерних інформаційних технологій; творчий характер і залежність від конкретної особи, яка приймає рішення; організаційна структура управління; визначення критеріїв вибору оптимального рішення [3]; знання реальних тенденцій існування та розвитку підрозділу чи підприємства; рівень визначеності (коли менеджер точно знає результат кожного з альтернативних варіантів вибору) чи невизначеності (потрібно враховувати ризик, так як він відноситься до рівня невизначеності, з яким можна прогнозувати результат прийнятого рішення [5];

3) на етапі його реалізації – це: об'єктивні закони суспільного розвитку; використання підходів, методів і методик аналізу, оцінки та контролю реалізації управлінського рішення;

залучення виконавців до процесу прийняття рішення, врахування інтересів працівників-виконавців [1; 3; 4].

Отже, практично всі етапи прийняття управлінського рішення супроводжуються різними рівнями ризику, тому в нинішніх умовах особливо важливим є визначення та врахування повного переліку факторів оптимізації на кожному із етапів даного процесу, їх аналіз та оцінка, що, в свою чергу, дозволить вибрати оптимальний варіант управлінського рішення та забезпечити очікуваний результат від його реалізації.

Список використаних джерел: 1. Олексів І.Б., Харчук В.Ю. Підходи до оптимізування управлінських рішень на засадах узгодження інтересів груп економічного впливу підприємства. ЕКОНОМІКА: реалії часу. 2014. – №4 (14). – С. 57-62. 2. Віхляєва С.І., Федяй В.І. Шляхи оптимізації управлінських рішень підприємства в умовах ризику та невизначеності. Вісник НТУ «ХПІ». 2013. – № 67 (1040). – С. 143-147. 3. Цюцюра С.В., Криворучко О.В., Цюцюра М.І. Теоретичні основи та сутність управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Управління розвитком складних систем : зб. наук. пр. / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – Київ: КНУБА, 2012. – № 9 – С. 50-58. 4. Беднарська О.Р. Прийняття управлінських рішень з урахуванням запланованих ризиків діяльності машинобудівних підприємств / [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/10018/1/03.pdf> 5. Давидович І. Є. Контролінг: Навчальний посібник. – / І.Є. Давидович – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 552 с.